

[View the original article](#)

ПОЛІТИКА

Софт для ФБР і зламаний ноут сина Байдена. Як компанія Oxugen Forensics із РФ втерлася у довіру відомств у США та Європі

Майк Екел Марк Крутов Сергій Добринін «Система»: проект розслідувань

08 жовтня 2026, 06:30

Тодішній віцепрезидент США Джо Байден (ліворуч) та його син Хантер Байден відвідують баскетбольний матч коледжів у «Верайзон-центрі» у Вашингтоні, 30 січня 2010 року

Слухати 18 хв.

Програмне забезпечення для злому телефонів, створене компанією Oxygen Forensics, що перебуває у власності росіян, використовували десятки урядових відомств США та Європи, зокрема ФБР і Секретна служба. Один із колишніх агентів із його допомогою дістав тисячі файлів із ноутбука Гантера Байдена.

Проект Радіо Свобода «Система» розслідував цей безпрецедентний кейс.

15 жовтня 2024 року в бальному залі готелю в Александрії (штат Вірджинія), що розташована на протилежному березі річки Потомак від Вашингтона, колишній агент Секретної служби США виступив перед аудиторією експертів у галузі технологій і презентував потужне програмне забезпечення.

Це програмне забезпечення, розроблене компанією **Oxygen Forensics**, дозволяє витягувати дані та файли з мобільних телефонів, комп'ютерів та інших електронних пристроїв, навіть долаючи пароліне шифрування. Воно використовується Міністерством оборони США, Секретною службою, Міністерством внутрішньої безпеки та Федеральним бюро розслідувань. Фактично ним користуються десятки федеральних та місцевих поліцейських відомств у Сполучених Штатах та Європі.

У відеозаписі презентації, який отримало Радіо Свобода, колишній агент **Константінос «Гас» Дімітрелос** вихваляє потужні можливості програмного забезпечення Oxygen. Наприклад, він розповів, що за допомогою нього витягнув десятки тисяч файлів з копії жорсткого диска ноутбука, що належав **Гантеру Байдену** – синові тодішнього президента США **Джо Байдена**.

«Oxygen – це мій головний інструмент. Це єдиний інструмент, яким я користуюся. Це єдиний інструмент, якому я навчаю. Я від нього в захваті, – сказав Дімітрелос. – З багатьох причин, але головна з них – він дає мені змогу перевірити автентичність даних. Тож мені вдалося відновити дані з цього ноутбука».

«Отже, кілька років тому мені зателефонували. Мені сказали: «У мене є ноутбук», – пояснив Дімітрелос аудиторії. – «Що це за ноутбук?» – «Це ноутбук Гантера Байдена». А я такий: «О, це ноутбук Гантера Байдена, так?»

Дімітрелос натякав на скандал, який сколихнув американську політику під час кампанії до президентських виборів 2020 року, в результаті яких батько Гантера Байдена, Джо, переміг чинного президента Дональда Трампа.

Читайте також: [Байдени і Burisma. Питання помилування сина президента США тягнеться із часів, коли той був членом правління української компанії](#)

“ Презентація Дімітерлоса дає уявлення про те, наскільки широко використовувалося програмне забезпечення Oxugen

Перенесімося на два роки вперед: 23 вересня 2026 року Міністерство юстиції оголосило про висунення звинувачень проти двох керівників компанії Oxugen у зв'язку з імовірною неправдивою інформацією щодо справжніх власників та осіб, які здійснюють контроль над компанією.

Як стверджують федеральні органи влади, компанія Oxugen Forensics **насправді належить росіянам та контролюється з Росії.**

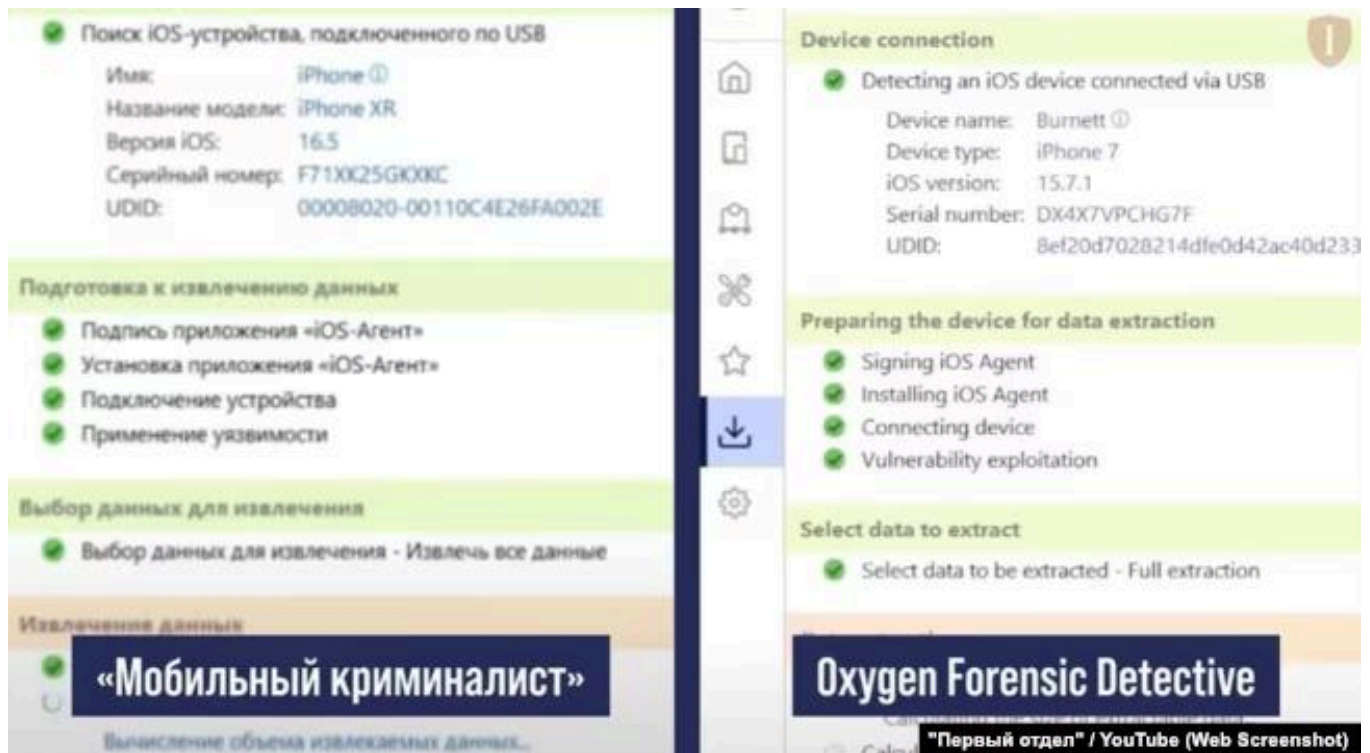
Презентація Дімітерлоса дає уявлення про те, наскільки широко використовувалося програмне забезпечення Oxugen – принаймні донедавна: **його застосовували експерти у галузі цифрової криміналістики, а також поліція та розвідувальні служби у Сполучених Штатах, Європі та в усьому світі. Нові кримінальні звинувачення, пов'язані з правом власності на це програмне забезпечення, посилили побоювання щодо його використання – або потенційного зловживання ним.**

Дімітрелос, який не відповів на електронні листи з проханням про коментар, був найнятий газетою Washington Examiner для перевірки автентичності жорсткого диска Байдена. Його спроба не була першою: ФБР заявило, що раніше вже перевіряло власника ноутбука. Газета Washington Post залучила зовнішніх експертів для власного аналізу частини даних.

Однак Дімітрелос є єдиною відомою особою, яка використовувала програмне забезпечення Oxugen Forensics на цьому ноутбуку. Він стверджував, що відновив з його жорсткого диска більше файлів – зокрема десятки тисяч видалених файлів – ніж під час інших експертиз.

За словами російських активістів, а також колишнього працівника Oxugen, який подав скарги до уряду США як інформатор, **американська версія програмного забезпечення ідентична російській.**

Насправді це те саме програмне забезпечення, яке Oxugen (що змінила російську назву на MKO-Systems) **постачає Федеральній службі безпеки, головній розвідувальній службі Росії, та іншим російським структурам.**

Порівняння інтерфейсів програми Oxygen Forensic Detective та «Мобільного криміналіста», проведене російською правозахисною організацією «Перший відділ»

Влада висунула звинувачення, що п'ятеро російських громадян, які є офіційними власниками компанії MKO-Systems – зазначених у судових документах як «співучасники злочину» – є тими самими п'ятьма особами, які стоять за компанією Oxygen Forensics.

Одним із них є технічний директор компанії, громадянин Росії **Олег Давидов**, якого заарештували в лондонському аеропорту «Хітроу» і помістили під варту в очікуванні екстрадиції до Сполучених Штатів. Американський генеральний директор компанії Охуген **Лі Райбер** був заарештований в Айдахо того ж дня, 20 вересня, і звільнений під заставу.

У лютому Секретна служба розірвала п'ятирічний контракт, укладений з компанією Охуген, **посилаючись на «ризики для безпеки»**. Тим часом Державний департамент уклав новий контракт у серпні, всього за кілька тижнів до оголошення кримінальних звинувачень.

Британські та європейські правоохоронні органи зараз намагаються припинити використання програмного забезпечення компанії Охуген після того, як стало відомо про його російське походження.

«Хочете сказати, що вони не залишають чорних ходів?»

“ У нас немає жодних переконливих доказів того, що це програмне забезпечення робило щось інше, ніж те, для чого воно було призначене

Руна Сандвік

На думку експертів галузі, програмне забезпечення Охуген є потужним, що частково пояснює його популярність.

Незрозуміло, чи є це небезпечним; наприклад, чи містить воно шкідливий код або «задні двері», що дають хакерам чи стороннім особам доступ до витягнутих даних.

«Не кожна компанія-розробник програмного забезпечення, власники якої є росіянами, займається підозрілою діяльністю, – зазначила **Руна Сандвік**, норвезько-американська експертка з цифрової безпеки. – У нас немає жодних переконливих доказів того, що це програмне забезпечення робило щось інше, ніж те, для чого воно було призначене».

«Проте, як свідчить досвід, законні компанії так не організовуються», – додала вона.

Серед інших великих компаній у галузі цифрової криміналістики – ізраїльська фірма **Cellebrite**, яка у 2015 році подала позов проти Охуген за порушення авторських прав. У цьому позові Cellebrite також стверджувала, що компанія Охуген Forensics **насправді перебувала під контролем російських власників.**

«Компанія Охуген мала контракти з багатьма країнами, що свідчить про її здатність конкурувати з іншими гравцями на цьому ринку, тож, виходячи з цього, я б сказала, що її цілком справедливо можна охарактеризувати як потужне програмне забезпечення», – зазначила Сандвік.

Фрагмент зображення-повідомлення про арешт доменів Oxygen Forensics і тімбіндинг компанії MKO-Systems (Олег Давидов ліворуч, Олег Федоров праворуч), колаж

У своєму повідомленні Міністерство юстиції США не зазначило, що це програмне забезпечення містило шкідливий код або використовувалося для отримання несанкціонованого доступу. У ньому йшлося лише про те, що у кримінальній скарзі «не стверджується» такого.

У заяві для Радіо Свобода Секретна служба повідомила, що використання програмного забезпечення Oxygen «було негайно припинене в лютому 2026 року після того, як відомство виявило ризики для безпеки. Ця програма використовувалася виключно в ізольованих мережах, і немає жодних доказів того, що будь-яка конфіденційна інформація потрапила до сторонніх рук».

Термін «ізольована мережа» (air-gap) позначає комп'ютерні мережі, ізольовані від незахищених мереж, як-от загальний інтернет, з метою унеможливлення доступу хакерів або кіберзлочинців, а також запобігання поширенню шкідливого програмного забезпечення.

“ Це дуже витончене програмне забезпечення. Воно дає змогу проникнути куди завгодно

Маріанна Мігер

Міністерство оборони не надало відповіді на запит про коментар.

У листі до Радіо Свобода Держдепартамент, який уклав новий контракт у серпні, відмовився відповісти, чи продовжує він користуватися цим програмним

забезпеченням і чи має якісь застереження щодо пов'язаних із ним ризиків для безпеки.

Маріанна Мігер, яка контролювала продажі компанії Oxygen Forensics федеральним урядовим установам, заявила, що не мала уявлення про те, що компанія належить російським громадянам і перебуває під їхнім контролем.

«Це дуже витончене програмне забезпечення. Воно дає змогу проникнути куди завгодно, в усі місця, де вони працювали, а компанія при цьому належить росіянам? Це проблема», – сказала вона в інтерв'ю.

«Ви хочете сказати, що росіяни, які володіли цим лайном і писали його код, не вбудовують бекдорів? Не використовують його у власних цілях? Маячня», – зауважила вона. – Даруйте за грубість».

«Погано, що Oxygen збрехала федералам, але тут є значно ширша картина», – додала вона.

«Встановлення бекдора є «технічно здійсненним», – зазначила Сандвік, – «але я припускаю, що американські органи влади матимуть можливість виявити та запобігти цьому».

Радіо «Москва»

Компанія Oxygen Software була заснована в Росії у 2002 році Давидовим та ще одним чоловіком – Олегом Федоровим.

Серед співзасновників також був зазначений **Московський науково-дослідний інститут радіозв'язку** – колишня державна установа, яка, серед іншого, виробляє системи супутникового зв'язку та розробляє ракетну електроніку. Інститут був приватизований на початку 1990-х років.

Федоров працював у цьому інституті, так само як і його батько Євгеній, який був видатним радянським і російським фахівцем у галузі систем військового радіозв'язку.

До 2015 року компанія Oxygen Software фізично розташовувалася на території інституту. Того року компанія переїхала в нові офіси та змінила назву на MKO-Systems – російську аббревіатуру назви свого провідного продукту: Mobile Forensic Detective.

За два роки до цього Давидов заснував компанію Oxugen Forensics, розташовану в Александрії (штат Вірджинія), що є передмістям Вашингтона. Райбер, колишній поліцейський зі штату Айдахо, який мав досвід вилучення даних з мобільних пристроїв, приєднався до компанії у 2015 році.

У Росії програмне забезпечення компанії Oxugen стало лідером галузі та набуло популярності серед правоохоронних органів, як-от Слідчий комітет, Міністерство внутрішніх справ та Федеральна служба безпеки (ФСБ).

Невідомо, коли саме Московський науково-дослідний інститут перестав фігурувати у списку співвласників.

Однак після того, як інститут збанкрутував у 2022 році, його придбала група інвесторів, до складу якої входив **Едуард Бендерський**, колишній офіцер спецпідрозділу ФСБ. Зятем Бендерського є **Максим Якубець** – програміст, який розробив відоме здирницьке програмне забезпечення Evil Corp. У 2019 році американська влада висунула Якубцю звинувачення, і зараз він перебуває у списку найбільш розшукуваних осіб ФБР.

У 2024 році американські та британські уряди назвали Бендерського «ключовою фігурою, що сприяє діяльності Evil Corp».

Читайте також: [США і Британія публічно пов'язали ексофіцера ФСБ із хакерською групою](#)

Радіо Свобода не вдалося встановити зв'язок між Бендерським та компанією Oxugen Software.

Компанія MKO-Systems отримала електронний лист від Радіо Свобода із проханням про коментар, але не відповіла. Федоров також не відповів на електронний лист із проханням про коментар. З Давидовим, який перебував під вартою у Великій Британії в очікуванні можливої екстрадиції, зв'язатися для отримання коментаря не вдалося.

Інвестиції США

За словами активістів та експертів, у Росії програмне забезпечення Mobile Forensic Detective широко використовується для злому електронних пристроїв, часто в рамках політично вмотивованих судових переслідувань.

Максим Якубець – програміст, який розробив відоме здирницьке програмне забезпечення Evil Corp

Серед об'єктів переслідування – журналістка Радіо Свобода **Алсу Курмашева**, яку заарештували під час візиту до рідної країни у 2023 році та засудили до 6,5 років ув'язнення за звинуваченнями, які, за словами самої журналістки та Радіо Свобода, були безпідставними. У серпні 2024 року її звільнили в рамках обміну полоненими.

Журналістка Алсу Курмашева в залі суду в Росії

У Сполучених Штатах компанія Oxugen Forensics уклала вигідні контракти з урядовими установами, зокрема з Міністерством внутрішньої безпеки, яке курує підрозділи, що охороняють кордони США та забезпечують дотримання імміграційного законодавства. Секретна служба придбала це програмне забезпечення для свого Національного інституту комп'ютерної криміналістики.

Згідно з внутрішніми таблицями продажів, наданими Радіо Свобода, компанія мала контракти з десятками федеральних та штатних агентств, а також із численними організаціями по всьому світу.

Згідно з судовими документами, після того як у 2022 році Росія розпочала повномасштабне вторгнення в Україну, компанія Oхуген почала приховувати своїх російських власників, побоюючись втратити контракти з урядом США. Компанія заснувала на Кіпрі посередницьку компанію з подібною назвою – **Oxygen Cyprus**.

На відміну від повідомлення Радіо Свобода, в якому зазначалося, що компанія Oхуген змінила назву свого російського підрозділу на МКО-Systems у 2015 році, Міністерство юстиції США стверджує, що ця зміна відбулася після 2022 року.

Тим часом п'ятеро російських власників зникли з російських корпоративних реєстрів, але прокуратура стверджувала, що вони продовжували приймати рішення щодо діяльності компанії, контролювати платежі та здійснювати нагляд за корпоративними банківськими рахунками.

Райбер, з яким не вдалося зв'язатися для отримання коментарів, нібито у 2022 та 2023 роках засвідчив уряду США, що компанія Oхуген Forensics не має інших власників, що є ключовою вимогою для укладення контрактів із федеральним урядом.

У листопаді 2023 року права власності на компанію МКО-Systems були передані маловідомій технологічній компанії під назвою «Пространство IT». Судячи з усього, ця компанія не розкриває інформацію про своїх поточних акціонерів, і Радіо Свобода не вдалося їх ідентифікувати.

Судова суперечка

У грудні 2023 року компанія Oхуген Forensics найняла російськомовного американця **Макса Вайсберга** для допомоги у просуванні компанії, зокрема для створення рекламних відеороликів.

Вайсберга звільнили через 22 місяці, у жовтні 2025 року, як свідчить позов, поданий проти нього компанією Oхуген з вимогою повернути два ноутбуки та інші цифрові файли. Компанія звинуватила Вайсберга в «поширенні неправдивих та дискредитуючих тверджень про те, що компанія Oхуген Forensics належала та контролювалася Федеральною службою безпеки Росії».

Вайсберг розповів Радіо Свобода, що у квітні 2024 року він поїхав до Москви, де зустрівся з кількома російськими співробітниками компанії Охуген, зокрема з Давидовим і Федоровим.

За його словами, тоді як Давидов та інші співробітники в Москві були привітними, Федоров був різким і похмурим.

«Я не думаю, що він сам є співробітником ФСБ, але, переконаний, він точно там має друзів, і тому недоторканий, – сказав Вайсберг. – Упевненості хоч відбавляй».

Макс Вайсберг на Московському міжнародному кінофестивалі, квітень 2024 року, кадр із репортажу телеканалу «Звезда»

Вайсберг заявив, що минулого року, у жовтні 2025 року, він подав скаргу як інформатор до Державного департаменту, в якій стверджував, що компанія Охуген надавала неправдиву інформацію щодо свого власника.

Наступного дня після того, як Міністерство юстиції оголосило про висунення кримінальних звинувачень, 24 вересня 2026 року, Вайсберг заявив, що зустрівся зі слідчими з Міністерства торгівлі США, які попросили його надати додаткову інформацію про співробітників компанії.

Вони також повідомили Вайсбергу, що розслідування щодо компанії було розпочато ще минулого року, у жовтні 2025 року.

Політичний ноутбук

Ще задовго до того, як Дімітрелоса найняли для вилучення даних за допомогою програмного забезпечення компанії Oxugen, ноутбук Apple, що належав Гантеру Байдену, став епіцентром гучного скандалу в американській політиці.

Байден, який боровся з важкою наркозалежністю, у 2019 році віддав пошкоджений ноутбук у ремонтну майстерню, після чого дані та вміст пристрою – частина яких мала скандальний характер або вказувала на сумнівні ділові угоди – були передані республіканським юристам та активістам; кілька американських ЗМІ опублікували відповідні матеріали.

Великі компанії, що працюють у сфері соціальних медіа, зрештою обмежили поширення цих матеріалів, посилаючись на звинувачення в тому, що Росія, ймовірно, втрутилася у дані.

У вересні 2023 року Гантеру Байдену висунули звинувачення у незаконному володінні зброєю під час наркотичної залежності (що є кримінальним злочином за законами США) – а через дев'ять місяців федеральні присяжні визнали його винним.

Під час судового процесу агент ФБР дав свідчення про те, що відомство підтвердило автентичність ноутбука.

Радіо Свобода не вдалося встановити, чи використовувало ФБР програмне забезпечення компанії Oxugen на цьому ноутбуку.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Ексінформатор ФБР Смирнов отримав вирок за обман щодо хабарів Байденів від української компанії

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Байден помилював свого сина Гантера, попри обіцянки не робити цього

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Заарештований у США хакер із РФ працював в «Алабузі», де виробляють дрони – ЗМІ

Майк Екел

Старший кореспондент Радіо Вільна Європа / Радіо Свобода. Пишу, зокрема, про політичні та економічні події в Україні, Росії, а також про кіберзлочинність та шпигунство. Із перших вуст розповідав про війни в Чечні та Грузії, ситуацію з заручниками в Беслані 2004 року, а також про анексію Криму в 2014 році та початок війни на Донбасі.

Марк Крутов

Редактор інформаційної служби та інформаційних програм Російської редакції Радіо Свобода. Співпрацюю з Російською редакцією Радіо Свобода з 2003 року. Народився в 1977 році в Москві. Закінчив РДГУ (спеціальність – філологія). Працював перекладачем з англійської мови, редактором інтернет-сайту «Русское бюро новостей», директором телевізійної програми «В поисках приключений», публікувався в російських газетах і журналах.

Політика

Економіка

США

Вибір редакції: світ